EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 27.4.2006
COM(2006) 181 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Ceļā uz globālām partnerattiecībām informācijas sabiedrībā: Pasaules sammita par informācijas sabiedrību (WSIS) Tunisijas posma turpinājums

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Ceļā uz globālām partnerattiecībām informācijas sabiedrībā:
Pasaules sammita par informācijas sabiedrību (*WSIS*)
Tunisijas posma turpinājums

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. IEVADS

Otrais posms Pasaules sammitam par informācijas sabiedrību (*WSIS*) norisinājās Tunisijā no 2005. gada 16. līdz 18. novembrim. Šis posms plašam ieinteresēto personu lokam sniedza iespēju apmainīties viedokļiem par svarīgiem jautājumiem attiecībā uz arvien pieaugošo vispārējo informācijas sabiedrību. Iepriekš Sammita Ženēvas posmā (kas norisinājās 2003. decembrī) tika definēti visu būtiskāko ar informācijas sabiedrību saistīto jautājumu principi un darbības punkti, sākot no infrastruktūras līdz plašsaziņas līdzekļu plurālismam[1]. Divu ārkārtīgi būtisku tematu izskatīšanu atlika līdz sarunām Tunisijā, un tie bija šādi: **Interneta pārvaldība** un **digitālās plaisas pārvarēšanas finanšu mehānismi**. Attiecīgi sagatavošanas stadijā aktualizējās turpmākie jautājumi — ***WSIS* saistību īstenošanas** un **Sammita turpmāks izvērsums**.

Tunisijas sammitā pasaules ietekmīgākās personas apstiprināja divus dokumentus, kuros izklāstīta tālākā secība politiskajām debatēm par vispārējo informācijas sabiedrību.

– ***Tunisijas saistībās*** (TS)[2] ir atsauce uz Ženēvas Principu deklarāciju (*ŽPD*) un Ženēvas Rīcības plānu (*ŽRP*), un tajās ir arī apstiprināti informācijas sabiedrības vispārējo perspektīvu veidojošie pamatprincipi. Vadošās personas vēlreiz apstiprināja savu *„vēlmi un apņemšanos veidot tādu informācijas sabiedrību, kura būtu domāta cilvēkiem, kura būtu visaptveroša un orientēta uz attīstību”*[3], ko panāks, ievērojot cilvēktiesības, pamatbrīvības, tostarp vārda brīvību un informācijas saņemšanas un izplatīšanas brīvību.

– ***Informācijas sabiedrības Tunisijas programma*** (ISTP)[4] vēl daudz precīzāk ieskicē galveno problemātiku un norāda, kā tā jārisina. Jo īpaši šajā programmā ir atzīts, cik šī digitālā plaisa ir liela un cik būtiski ir to novērst ar dažādiem un savstarpēji papildinošiem risinājumiem. Attiecībā uz interneta pārvaldību ISTP ir izklāstīts, kā jāturpina iesāktās diskusijas. Visbeidzot, programmā ir arī norādīts, kā valdības, reģionu vai starptautiskās organizācijas, kā arī citas ieinteresētās personas var izpildīt savu apņemšanos.

Šajā ziņojumā ir iekļauts galveno sammita rezultātu novērtējums, nosauktas ES prioritātes un izteikti priekšlikumi, kā ES varētu sekmēt *WSIS* procesa norisi. Komisija un, attiecīgi, visa ES

---

1 Sk. Ženēvas sammita laikā pieņemtos dokumentus: Principu deklarācija un rīcības plāns, www.itu.int/wsis/documents/index1.html.
2 www.itu.int/wsis/documents/index2.html.
3 Tunisijas saistību 2. punkts.
4 www.itu.int/wsis/documents/index2.html.

kopumā vēlas turpināt sniegt savu ieguldījumu šā procesa sekmēšanā un nostiprināt otrajā posmā sasniegtos rezultātus.

2. *WSIS* REZULTĀTU IZVĒRTĒJUMS

Sammita laikā tika formulēta **vienprātīga nostāja attiecībā uz vispārējo koncepciju ar informācijas sabiedrību saistītos jautājumos**, kas kopīga visām ANO dalībvalstīm un kuras pamatā ir divi nobeiguma dokumenti (Tunisijas saistības un Informācijas sabiedrības Tunisijas programma), kas papildina 2003. gadā Ženēvā pieņemtos dokumentus.

Tādējādi sammita laikā ir atkārtoti apstiprināts, cik izšķiroša nozīme ir demokrātijai, tādiem politiskajiem mērķiem kā ilgtspējīga attīstība un kultūras daudzveidība, kā arī cik svarīgi ir ievērot cilvēktiesības un pamatbrīvības, tostarp vārda brīvību un uzskatu brīvību, kā arī informācijas saņemšanas un piekļuves informācijai brīvību. Šie ir noteicošie faktori, lai informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT) veicinātu ekonomisko un sociālo attīstību nesen izveidotās un jaunattīstības valstīs.

Komisija atzinīgi novērtē šo skaidro un neapstrīdamo nostādni, kas kļūst vēl nozīmīgāka, ņemot vērā notikumus, kas norisinās līdztekus Tunisijas sammitam. Pamatojoties uz šo vispārējo vienprātīgo nostāju, Komisija netaupīs pūļu, lai novērstu draudus, risku un cilvēktiesību neievērošanu un reaģētu uz šādu pārkāpumu gadījumiem, kas izriet no tādiem ļaunprātīgiem IKT izmantojumiem kā represīvas darbības internetā un privātuma un privātās sarakstes pārkāpumi. Šajā jautājumā Komisija uzmanīgi seko ASV notiekošajām diskusijām par to, kādā veidā uzņēmējsabiedrībām (interneta piekļuves nodrošinātājiem un interneta pakalpojumu sniedzējiem, kā arī interneta tehnoloģiju operatoriem) liegt iespēju sadarboties ar represīvām struktūrām un ierobežot brīvu informācijas apriti internetā. Komisija sniedz savu atbalstu, lai iesaistītie uzņēmumi ciešā sadarbībā ar NVO piedalītos rīcības kodeksa izstrādē šajā tik ļoti svarīgajā jautājumā.

Ir panākta līdzsvarota vienošanās, lai **pārvarētu digitālo plaisu**[5] un lai atbalstītu tādas cilvēku grupas, par kurām parasti domāts vismazāk, piemēram, vecākā gadagājuma cilvēkus un cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Ar šo vienošanos paredz sekmēt tādu programmu pieņemšanu, kas izstrādātas, lai palīdzētu jaunattīstības valstīm produktīvi izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un sasniegt ANO noteiktos Tūkstošgades attīstības mērķus (TAM). Lai to panāktu, līdztekus ir arī jāattīsta tiesiskā vide, kas veicinātu konkurētspēju un sekmētu ieguldījumus IKT infrastruktūrā, un jāizstrādā jauni lietojumi un pakalpojumi. Komisija pilnībā atbalsta šādu stratēģiju starptautiskā mērogā.

Turklāt Komisija atbalsta **Digitālās solidaritātes darba kārtību**, kurā tiek izskatītas jaunattīstības valstu paustās bažas par piekļuvi finansējumam, izmantojot virkni programmu un projektu, kuros iesaistītas partnervalstis, tostarp partnerattiecības ar privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību. ES piešķirs lielāku nozīmi IKT potenciālam, kam ir liela nozīme tūkstošgades mērķu sasniegšanā, risinot Digitālās solidaritātes darba kārtībā iekļautos

---

[5] Kopumā digitālā plaisa ir mazinājusies, tomēr vēl daudz kas jādara šajā jomā. Jaunākā statistiskā informācija liecina, ka 2004. gadā jaunattīstības valstīs uz 100 iedzīvotājiem bija 13 fiksētās tālruņa līnijas un 19 mobilo tālruņu abonenti (salīdzinājumā ar 4 tālruņa līnijām un 0 mobilā tālruņa abonentu 1994. gadā). Interneta tīkla izplatība Āfrikā bija 2,6%, bet kontinentā — tikai 0,1% visas pasaules platjoslas abonentu (Eiropā: 27.7%). Āfrikas daļā pasaules telekomunikāciju ieguldījumos bija tikai 4%. (Avots: *ITU World Telecommunication/ICT Development Report 2006*).

jautājumus jau pastāvošajos mehānismos un palīdzot jaunattīstības valstu lēmējstruktūrām maksimāli efektīvi izmantot šos instrumentus. Attiecībā uz **Digitālās solidaritātes fondu** Komisija ievēro iniciatīvu, kas nav starpvaldību iniciatīva, bet gan novatoriskā veidā iesaista pašvaldības un citas digitālās plaisas novēršanā ieinteresētās personas.

Interneta pārvaldības jautājumā ir rasts kompromiss. Eiropas Savienība ir bijusi viens no galvenajiem dzinējspēkiem šā kompromisa sasniegšanā. ES priekšlikumu formulējums panāca citu delegāciju atšķirīgo nostāju samierināšanu jo īpaši divos svarīgākajos jautājumos.

- Visa sagatavošanas procesa gaitā ES nepārtraukti uzsvēra, ka valdībām ir īpaša misija un atbildība attiecībā uz saviem pilsoņiem un ka šai misijai būtu koncentrēti jāizpaužas sabiedriskās kārtības pamatjautājumos, izslēdzot jebkāda veida iesaistīšanos ikdienas darbībās. *WSIS* ir pārņēmusi šo nostāju, atzīstot, ka ir nepieciešama **pastiprināta sadarbība**, lai valdības, kas atrodas vienādā situācijā, varētu īstenot savu misiju un pienākumus ar internetu saistītajos starptautiskās sabiedrības kārtības jautājumos.

- Turklāt Informācijas sabiedrības Tunisijas programma ir pamats **Interneta pārvaldības foruma** izveidei, kas būs jauns forums daudzpusēji ieinteresēto personu politiskajam dialogam. Arī šo pieeju Tunisijas sammita sagatavošanas darbu laikā ierosināja ES.

Tādējādi *WSIS* rezultāti, raugoties no ES viedokļa, ir viennozīmīgi pozitīvi. Tajos atspoguļojas nostājas, kas konkrēti paustas iepriekšējos Komisijas paziņojumos par ES ieguldījumu *WSIS* otrajā posmā[6], Eiropas Parlamenta rezolūcijā par informācijas sabiedrību[7] un Padomes 2005. gada 27. jūnija secinājumos[8].

3. *WSIS* NORISES TURPINĀJUMS

Lai īstenotu *WSIS* rezultātus, Komisija ierosina, ka ES politiskajās iniciatīvās būtu jāņem vērā sammita laikā paustie ierosinājumi, jo īpaši informācijas sabiedrības, pētniecības un attīstības (*R&D*), ekonomiskās un politiskās sadarbības, kā arī atbalsta attīstībai jomās. Šādā veidā ES varētu pilnveidot savu pieredzi atbilstīgi tās stratēģijai attiecībā uz informācijas sabiedrību, proti, i2010 iniciatīvu.

i2010 iniciatīvā (2005. gada jūnijs)[9] raksturotas trīs galvenās darbības līnijas, kā ES varētu visproduktīvāk izmantot IKT straujo izplatīšanos un tehnoloģiskās konverģences jaunākās tendences un vienlaikus nodrošinātu tādu sabiedrības interešu mērķu sasniegšanu kā kultūras daudzveidība,

- izveidojot atvērtu un konkurētspējīgu ES informācijas sabiedrības un plašsaziņas pakalpojumu vienoto tirgu;

- ES būtiski palielinot ieguldījumus IKT izpētē;

---

6 Ceļā uz globālām partnerattiecībām informācijas sabiedrībā: ES ieguldījums Pasaules sammita par informācijas sabiedrību (*WSIS*) otrajā posmā, COM(2005) 234, 2.6.2005.

7 P6_TA(2005)0260, ziņojums A6-0172/2005, 23.6.2005.

8 Sk. dokumentu 10285/05 (Presse 156).

9 europa.eu.int/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

- veicinot visaptverošas Eiropas informācijas sabiedrības izveidi, kur uzmanības lokā būtu darbības, kas saistītas ar digitālās plaisas novēršanu gan ģeogrāfiskajā, gan sociālajā plānā.

3.1. Digitālās plaisas novēršana

Tunisijas sammita laikā tika atzītas tās priekšrocības, ko cilvēkiem var sniegt IKT, kā arī tas, kā ar šādām tehnoloģijām var pārveidot cilvēku darbības. Jo īpaši internets ir kļuvis par to efektīvo līdzekli, ar kura starpniecību vietējās kopienas piesaista uzņēmējus, nodrošina veselības aprūpi, uzlabo izglītību un piekļuvi valsts dienestiem. Šajā jautājumā Komisija uzmanīgi sekos centieniem apšaubīt interneta neitralitāti.

3.1.1. ES iekšējā pieredze

Komisija nesen pieņēma ziņojumu par *atšķirību izlīdzināšanu platjoslas pakalpojumu jomā*[10], kurā īpaša uzmanība tika veltīta ES iekšējai ģeogrāfiskajai šķirtnei. Neskatoties uz to, platjoslas komunikācijas veicina vispārēju saimniecisko izaugsmi, šajā ziņojumā atklājas, ka tieši attālie un lauku rajoni ir tie, kuros būtu vislielākie ieguvumi no platjoslas komunikāciju izvēršanas, jo tas mazinātu mazapdzīvotības problēmu un ģeogrāfisko nošķirtību no galvenajiem ekonomiskās darbības centriem.

Turklāt *e-pieejamība* ir galvenais temats i2010 iniciatīvā[11]. Pārdomāta rīcība papildina jau notiekošās darbības saistībā ar e-pieejamību pētniecības un attīstības jomā (tīmekļa pieejamība, „visiem paredzēta projektēšana" un atbalsta tehnoloģijas), kā arī izskata jautājumus par publisko iepirkumu, sertifikāciju un elektronisko komunikāciju reglamentējošajiem aktiem.

Nolūkā stimulēt ar *e-prasmēm* saistīto jautājumu risinājumus Komisija izveidoja *Eiropas E-prasmju forumu*, lai radītu labvēlīgus apstākļus atvērtam dialogam starp ieinteresētajām personām un veicinātu daudzpusēji ieinteresēto personu partnerattiecības un iniciatīvas[12].

3.1.2. ES iniciatīvas starptautiskajā mērogā

Starptautiskā mērogā ES dalās pieredzē, ko tā guvusi, īstenojot savu ārpolitiku ekonomikas un attīstības sadarbības jomā.

Pašreiz risinātie informācijas sabiedrības dialogi ar **Latīņameriku** (@LIS)[13], **kaimiņvalstīm, tostarp Vidusjūras reģionu**, (EUMEDIS)[14], kā arī ar **„jaunajām ekonomikām"** (Brazīliju, Dienvidāfriku, Indiju, Ķīnu) ļauj noteikt, kur vajadzības gadījumā ES sekmēs *WSIS* rekomendācijas. Nākamā iespēja ir ES un Latīņamerikas un Karību jūras valstu tikšanās, kas notiks Lisabonā[15].

Vēl viens jaunievedums ES ārējās attiecībās ir **Infrastruktūras partnerība**, ko ierosināja ar jauno *„Āfrikas stratēģiju"*[16]. Izmantojot 10. Eiropas Attīstības fonda (EAF), attīstības banku

---

10 COM(2006) 129, 20.3.2006.
11 Sk. ziņojumu šajā jautājumā, COM(2005) 425, 13.9.2005.
12 europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/ict-skills.htm.
13 europa.eu.int/comm/europeaid/projects/alis/index_en.htm.
14 www.eumedis.net.
15 IV ES — Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu ministru forums par informācijas sabiedrību, Lisabona, Portugāle, 2006, gada 28.-29. aprīlis; sk. www.forumsi.gov.pt/index.php?lang=EN.
16 COM(2005) 489, 12.10.2005.

un privātā sektora piešķirtos līdzekļus, šī infrastruktūras partnerība attieksies uz elektroniskajām komunikācijām lauku apgabalos visas Āfrikas mērogā, pēckonfliktu vidē, pārrobežu sadarbības veicināšanai, vai jebkurā citā gadījumā, kad tirgus to nenodrošina.

Šī ES un Āfrikas partnerība darbosies atbilstīgi Āfrikas atbildības principam un jo īpaši attieksies uz šādām jomām.

- **Stratēģija un regulējums:** palīdzības pasākumi pārejas uz liberalizētiem telekomunikāciju tirgiem īstenošanai, lai atvieglinātu tīklu savienojamību un pakalpojumu savstarpēju izmantojamību, vienlaikus sekmējot telekomunikāciju izmaksu samazināšanos un jaunu tehnoloģiju ieviešanu. Šajos pasākumos ietilptu arī apmācība, tehniskā palīdzība un pieredzes apmaiņa par labāko praksi ar reģiona politikas veidotājiem un regulatoriem.

- Tehnoloģiski **neitrāli platjoslas telekomunikāciju tīkli**, kā to ierosina Āfrikas Savienības komisija (*AUC*) un Jaunā partnerība Āfrikas attīstībai (*NEPAD*).

- Tādu nekomerciālu **Āfrikas mēroga elektronisko pakalpojumu attīstīšana** kā e-pārvaldība starp *AUC*, tas dalībvalstu administrācijām un reģionālajām ekonomiskajām kopienām, e-mācības, tālmedicīna.

- **Pētniecības un izglītības tīkli:** mērķis ir uzlabot Āfrikas valsts pētniecības un izglītības tīklu savstarpējo savienojamību un tos sasaistīt ar Eiropas Savienības GÉANT2 tīklu. Šādā veidā varētu integrēt Āfrikas zinātniekus vispasaules zinātnieku aprindās un mazināt intelektuālā darbaspēka emigrāciju.

Infrastruktūras partnerību sagatavo **ĀKK IKT Programma** 9. Eiropas Attīstības fonda satvarā, kas nodrošina 20 miljonu euro finansējumu, lai atbalstītu tiesiskā regulējuma ieviešanu, IKT novirzīšanu citās nozarēs un resursu palielināšanu.

Turklāt **resursu palielināšanai** ir izšķiroša nozīme digitālās plaisas novēršanā. Tunisijas sammita laikā Komisija sadarbībā ar nozaru pārstāvjiem organizēja veiksmīgu *simpoziju par e-prasmēm*, lai sekmētu daudzpusēji ieinteresēto personu partnerattiecību nodibināšanu un vajadzīgo prasmju iegūšanu. Sniegt cilvēkiem iespējas *e-prasmju* iniciatīvu ceļā —tas ir priekšnoteikums, no kā ir atkarīga vietējās ekonomikas attīstība.

Līdzīgas darbības apsver arī attiecībā uz **Karību jūras un Klusā okeāna valstu reģioniem**, jo pievienošanās komunikāciju infrastruktūrai un IKT izmantojums var būt ļoti vērtīgs ekonomiskās darbības veicināšanai abos minētajos reģionos.

3.1.3. Starptautiskā sadarbība pētniecības un attīstības jomā

Pētniecības un attīstības nozīme ir spilgti akcentēta visos *WSIS* dokumentos. Savos iepriekšējos ziņojumos Komisijas uzsvēra, cik vajadzīga ir starptautiskā sadarbība IKT jomā, lai nodrošinātu jaunattīstības valstīm vienkāršāku piekļuvi jaunajām tehnoloģijām. Jaunākais uzaicinājums atbilstīgi 6. Pētniecības un attīstības pamatprogrammai ir orientēts uz starptautisko sadarbību[17].

Saskaņa ar nākamo Eiropas Pētniecības un attīstības pamatprogrammu 2007. -2013. gadam starptautiskā sadarbība tiks nostiprināta, paverot visu darbību iespējas ārpuskopienas valstu

[17] 30 miljoni euro asignēti starptautiskās sadarbības atbalstam. Sk. sestā uzaicinājuma publicēto tekstu: OV C 325, 22.12.2005., 25. lpp.

zinātniekiem un īstenojot pārdomātu koordinēšanu, kuras mērķis ir konkrētas valstis vai valstu grupas. Šādi tiktu pavērtas jaunas, būtiskas iespējas. Iespējamās sadarbības jomas būtu: agrā brīdinājuma sistēmas, katastrofu un reaģēšanas mehānismi krīzes situācijās, IKT ieguldījums nabadzības apkarošanā, piedāvājot rentablas tehnoloģijas, prioritārie lietojumi un sistēmu integrācija.

3.2. Ar internetu saistītie jautājumi

3.2.1. Interneta pārvaldība

Turpinot Interneta pārvaldības darba grupas paveikto, Informācijas sabiedrības Tunisijas programmā ir izklāstīta Interneta pārvaldības definīcija[18]. Turklāt ISTP ir akcentēts plašs spektrs galveno sabiedriskās kārtības mērķu, kas jāizskata vispasaules mērogā, sākot no jautājumiem saistībā ar attīstību līdz atziņai, ka visām valdībām ir vienlīdz jāpiedalās interneta pārvaldībā, lai nodrošinātu interneta stabilitāti, drošību un nepārtrauktību. Cita starpā programmā ir nepārprotami noteikts, ka ir vairāki sabiedriskās kārtības jautājumi, kuriem ir obligāti jāpievērš uzmanība un ko pašlaik pastāvošie mehānismi pilnībā nav atrisinājuši, un ir atzīta nepieciešamība nākotnē izveidot **pastiprinātu sadarbību**, lai novērstu šīs nepilnības. Šādas pastiprinātas sadarbības nolūks būs nodrošināt, ka valdības līdztiesīgi var pildīt savu misiju un pienākumus starptautiskās sabiedriskās kārtības jautājumos. Komisija akcentē *Internet* nosaukumu un numurpiešķires korporācijas (*ICANN*) izšķirošo un pozitīvo nozīmi, kāda tai līdz šim ir bijusi, veicot interneta ikdienas pārvaldību. Komisija aktīvi atbalstīja *ICANN* izveidi un darbību.

Atbilstoši ISTP ANO Ģenerālsekretārs ir sasaucis pirmo **Interneta pārvaldības foruma (IPF)** sanāksmi, lai sekmētu un vienkāršotu daudzpusēji ieinteresēto personu dialogu. Šī sanāksme notiks Atēnās, no 2006. gada 30. oktobra līdz 2. novembrim. To sagatavos ģenerālsekretāra ieceltā padomdevēja grupa, kuru veidos valdību, pilsoniskās sabiedrības un privātā sektora pārstāvji. Pirmā padomdevējas grupas tikšanās ir plānota 22., 23. maijā Ženēvā. Ir būtiski akcentēt, ka IGF darbība neaizstās nevienu jau pastāvošu kārtību, ne arī pildīs kādas uzraudzības funkcijas.

ES ir izdevies pārliecināt savus partnerus, ka programmā ir svarīgi akcentēt tādas galvenās sabiedriskās kārtības prioritātes kā vārda brīvība un piekļuves informācijai brīvība, datu aizsardzība, drošība, kā arī cīņa pret surogātpastu. Programmā ir arī skaidrots, ka, īstenojot pasākumus interneta stabilitātes un drošības garantēšanai, kibernoziegumu apkarošanai un surogātpasta izskaušanai, ir jāievēro privātuma un vārda brīvības principi. Komisija turpinās aktīvi iestāties par šiem mērķiem un jo īpaši atbalstīt un veicināt divus jauniesāktos procesus.

- Attiecībā uz **IPF**, ES atzinīgi novērtētu skaidri definētu kompetences jomu. Pirmās sanāksmes laikā būtu lietderīgi izskatīt tādus aktuālus tematus kā surogātpasta izplatīšana un radniecīgi ar drošību saistīti jautājumi, kā arī daudzvalodības aspekti. Raugoties no ES perspektīvas, šie temati ir būtiski visām valstīm, neatkarīgi no to saimnieciskās attīstības līmeņa. Šo jautājumu izskatīšanu ierosināja arī daudzas citas ieinteresētās personas. Ņemot vērā Tunisijas sammita laikā akcentēto nepieciešamību mazināt digitālo plaisu, ES ļoti atzinīgi novērtētu arī jaunattīstības valstu iniciatīvas, lai aktualizētu citus šīm valstīm īpaši svarīgus papildu tematus. Turklāt galvenais mērķis būtu panākt, lai pirmajā IPF tikšanās reizē būtu pārstāvēts iespējami lielāks skaits ieinteresēto personu no Eiropas.

---

[18] ISTP 34. punkts.

- **Pastiprināta sadarbība** ir viens no viskritiskākajiem un sarežģītākajiem ISTP jautājumiem, par ko liecina arī ilgais laiks, kas vajadzīgs ģenerālsekretāram savu pilnvaru izpildei. Starptautiskajā sabiedrībā pastāv plaša viedokļu daudzveidība, kas pārstāv gan tādu nostāju, atbilstoši kurai būtu vēlama tiešāka valdības iesaistīšanās, gan uzskatu, ka pietiek ar to, ka valdībām jautājumos par interneta pārvaldības pamata funkcijām piešķir vairāk rīcības iespēju jau pastāvošajās attiecīgajās organizācijās. ES jau ir formulējusi savus uzskatus par galvenajām pastiprinātās sadarbības jomām COREPER 2005. gada 9. novembra secinājumos; jo īpaši tiek akcentēts, ka šai sadarbībai jābūt vienkāršai un efektīvai. Komisija turpinās ciešo sadarbību ar ES dalībvalstīm, lai apzinātu turpmākus konkrētus priekšlikumus jau iesāktā procesa sekmēšanai. Taču jāpiebilst, ka ASV Tunisijas programmas vienprātīgo nostāju interpretē daudz šaurāk nekā ES.

3.2.2. Interneta un citu IKT tīklu drošība un stabilitāte

Interneta un citu IKT tīklu drošība un stabilitāte ISTP tiek īpaši uzsvērta. Jau esošo valdību sadarbību tādās jomās kā surogātpasta apkarošana[19] var labvēlīgi rosināt, ja šo jautājumu izskata pastiprinātas sadarbības kontekstā vispasaules mērogā. Lai veidotu IKT uzticamību un drošumu, ISTP ir izteikts aicinājums uz vispārēju kiberdrošības kultūru. Tiek pausta nepieciešamība panākt vispārēju izpratni jautājumos par interneta drošību un pilnveidot sadarbību tā, lai sekmētu ārējas iniciatīvas, ar drošību saistītas informācijas apkopošanu un izplatīšanu, kā arī paraugprakses apmaiņu starp visām ieinteresētajām personām.

Šis temats ietilpst i2010 iniciatīvā izklāstītajās politiskajās prioritātēs. ES 2004. gadā pieņēma lēmumu izveidot Eiropas Tīkla un informācijas drošības aģentūru (*ENISA*), lai palīdzētu nodrošināt pareizu šīs jomas iekšējā tirgus darbību. Komisija uzskata, ka *ENISA* kļūs par efektīvi funkcionējošu sadarbības, kā arī informācijas un ieteicamās prakses apmaiņas centru gan Eiropas mērogā, gan veidojot Eiropas sadarbību ar pārējo pasauli.

Vēl sīkāk Komisija šo jautājumu izskatīs virknē politisko dokumentu, kas plānoti 2006. gadā, tostarp elektronisko sakaru drošības pastiprināšanas stratēģijā, pēc kuras paredzēts izstrādāt arī konkrētas iniciatīvas attiecībā uz surogātpastu, spiegprogrammatūrām un citām ļaunprātīgām programmatūrām. Atsevišķā Komisijas ziņojumā tiks izskatīta kibernoziedzības problēma.

3.3. Darbības izvēršanas mehānismi

WSIS norise ir izraisījusi plašu visu ieinteresēto personu dialogu un vērsusi ANO sistēmas uzmanību uz IKT, jo īpaši attīstības kontekstā.

3.3.1. Visu ieinteresēto personu līdzdalība

Privātā sektora līdzdalībai ir ārkārtīgi liela nozīme sammita mērķu sasniegšanā, kaut vai tādā veidā kā partnerattiecības starp valsts un privāto sektoru. Tas pilnībā saskan ar uzņēmējdarbības aprindu, jo īpaši Eiropas IKT nozares dinamisku līdzdalību *WSIS* procesā,

---

[19] Laika posmā no 2005. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim surogātpasta sūtījumi bija 50% no visas pārraudzītās elektroniskā pasta plūsmas. Salīdzinājumā ar 61% pirmajā pusgadā šāds rādītājs — 50% — liecina par samazinājumu. Tomēr tas nenozīmē faktisku samazinājumu, jo visdrīzāk šāds procentuāls kritums ir novērojams sakarā ar to, ka tīkla un drošības administratori surogātpasta kontroles nolūkā izmanto IP filtrus un sūtījumu plūsmas identifikatorus.

gan sniedzot savu ieguldījumu politiskajās debatēs, gan aktīvi piedaloties sammitu laikā rīkotajās IKT izstādēs.

Tagad uzņēmējdarbības aprindām ir jāuzņemas iniciatīva un jāizmanto iespēja sniegt savu ieguldījumu *WSIS* mērķu sasniegšanā. Pateicoties šādai līdzdalībai, jaunattīstības reģionu iedzīvotāji varētu gūt IKT sniegtās ekonomiskās un sociālās priekšrocības, vienlaikus nodrošinot jaunas iespējas tirgū. Attiecīgi, īstenojot *WSIS* mērķus, ieguvējas būtu visas iesaistītās personas. Lai sniegtu savu atbalstu, Komisija turpinās risināt regulāro dialogu ar privāto sektoru[20].

Visdažādākās **pilsoniskās sabiedrības organizācijas** ir aktīvi iesaistījušās *WSIS* norisēs, kā rezultātā ir noteikti jauni standarti daudzpusēji ieinteresēto personu dalībai ANO notiekošajos procesos. Pilsoniskās sabiedrības ieguldījums ir bijis izšķirošs faktors tādu jautājumu risināšanā kā visneaizsargātākās pilsoņu grupas, IKT dimensijas izvēršana un cilvēktiesību nozīme informācijas sabiedrībā. Tā kā iesāktā procesa turpinājums sniegs tālākas iespējas savstarpējai apmaiņai, Komisija vēlas šo dialogu turpināt. Turklāt Eiropas Parlaments ir nodibinājis labu saikni ar pilsonisko sabiedrību, un šī saikne noteikti ir jāattīsta.

Visbeidzot, *WSIS* process ir bijis pamats vairākām **saistītām iniciatīvām**. Pašvaldības ir uzsākušas ***Pasaules sammitu par informācijas sabiedrību un vietējo varas iestāžu nozīmi***, kas notika Lionā (2003. gads) un Bilbao (2005. gads). Sanāksmju gaitā ir izkristalizējusies pašvaldības iestāžu aktīvā nozīme, kāda tā varētu būt, saviem pilsoņiem nodrošinot IKT sniegtās priekšrocības.

3.3.2. Institucionālais darbības turpināšanas mehānisms ANO sistēmā

ISTP ir arī sīki izklāstīti izpildes un darbības izvēršanas pasākumi, konkrēti norādot, ka ANO Ekonomikas un sociālo lietu padomei (*ECOSOC*) būtu jāveic šā procesa pārraudzība. Pielikumā ir sniegts orientējošs to ANO aģentūru saraksts, kas varētu pildīt koordinatora/veicinātāja funkcijas Ženēvas Rīcības plāna (ŽRP) izpildē. Komisija atzinīgi novērtē ANO aģentūru īstenotās iniciatīvas, lai spilgtāk izceltu to darbības attiecīgajās kompetences sfērās. Svarīgākās konferences var būt iespēja, lai ģenerētu idejas un pieņemtu noteikumus *WSIS* izpildes sekmēšanai, kā tas notika arī Pasaules telekomunikāciju attīstības konferencē (Dohā, 2006. gada martā).

Sākotnējās apspriedēs par darbības virzienu koordinatoriem ES ir paudusi nostāju, ka tā dod priekšroku atklātam procesam. Komisija uzskata, ka ISTP pielikumā iekļautais saraksts ir jāuzskata par elastīgu sarakstu, un tāpēc visas ieinteresētās personas drīkst iesaistīties atbilstīgi to politiskajām un uzņēmējdarbības prioritātēm. Komisija tālāk ir vienisprātis ar privātā sektora un jaunattīstības valstu paustajām bažām par pieejamajiem finanšu resursiem un tāpēc uzsver, cik liela nozīme ir vienkāršai struktūrai.

Turpinot *WSIS* procesu, politiskās iniciatīvas informācijas sabiedrības jautājumos kļūst par visplašāk apspriesto jautājumu ES attiecībās ar ANO sistēmu. Tālab jo īpaši *ECOSOC*, Starptautiskajā elektrosakaru savienībā (*ITU*), *UNESCO* un ANO Attīstības programmā būtu jāsaglabā ES klātbūtne un aktīva līdzdalība, kā arī jāpārstāv ES kopējā nostāja. Šāds mērķis ir jāizvirza arī interneta pārvaldības jomā attiecībā uz dalībvalstu pausto nostāju starptautiskās organizācijās.

---

[20] Neformālas apspriedes notika Briselē, 2005. gada 24. jūnijā, 24. oktobrī un 2006. gada 9. martā.

4. SECINĀJUMI

ES nobeiguma dokumentu saturu tik lielā mērā varēja ietekmēt tikai tādēļ, ka tā spēja panākt vienprātīgu nostāju attiecīgajos jautājumos. *WSIS* process ir arī apliecinājis, ka i2010 iniciatīvā formulētās prioritātes ir efektīvs līdzeklis, kā risināt līdzīgus politiskus jautājumus ārpus ES.

Īstenojot Ženēvas un Tunisijas ierosinājumus, ES vajadzētu censties likt šos sasniegumus lietā tā, lai tie nestu visvairāk ieguvumu. To iespējams paveikt ES programmās, ar kurām tiek sniegts ieguldījums digitālās plaisas novēršanā, sekmējot sadarbību pētniecības un attīstības jomā ar trešajām valstīm vai izveidojot jaunas partnerības IKT jomā. Vēl viens no *WSIS* secinājumiem ir tāds, ka politiskās iniciatīvas attiecībā uz informācijas sabiedrību ir jānovirza plašākā ekonomiskās un attīstības sadarbības kontekstā, jo IKT vairs nav vienīgi ekonomiska vai sociāla prioritāte, bet gan kļūst par nosacījumu, no kura ir atkarīga cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana.

ES būtu jāuztur impulss dažādu ar citām iestādēm un organizācijām izveidotu dialogu risināšanai. Šādu dialogu ceļā ES ir spējusi ieņemt vienotu nostāju tādos diskutējamos jautājumos kā interneta pārvaldība vai informācijas sabiedrības finansēšana jaunattīstības valstīs. ES saglabās savu aktīvo un pozitīvo statusu debatēs par interneta pārvaldību, piedaloties IPF un plānotajā pastiprinātajā sadarbībā.